

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 62.996/1
van 16 maart 2018

avis 62.996/1
du 16 mars 2018

over

sur

een ontwerp van besluit van de
Brusselse Hoofdstedelijke Regering
'houdende wijziging van het besluit van
de Brusselse Hoofdstedelijke Regering
van 14 juli 2016 houdende de uitvoering
van artikel 15 van de ordonnantie van
4 september 2008 betreffende de strijd
tegen discriminatie en de gelijke
behandeling op het vlak van de
tewerkstelling, van artikels 24 en 26 van
de ordonnantie van 4 september 2008
ter bevordering van diversiteit en ter
bestrijding van discriminatie in het
Brussels gewestelijk openbaar ambt en
van het artikel 214 van de ordonnantie
van 17 juli 2003 houdende de Brusselse
huisvestingscode'

un projet d'arrêté du Gouvernement de
la Région de Bruxelles-Capitale 'relatif
à la modification de l'arrêté de la
Région de Bruxelles-Capitale du
14 juillet 2016 portant exécution de
l'article 15 de l'ordonnance du
4 septembre 2008 relative à la lutte
contre la discrimination et à l'égalité de
traitement en matière d'emploi, des
articles 24 et 26 de l'ordonnance du
4 septembre 2008 visant à promouvoir
la diversité et à lutter contre la
discrimination dans la fonction publique
régionale bruxelloise et de l'article 214
de l'ordonnance du 17 juillet 2003
portant le Code bruxellois du
Logement'

Op 14 februari 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ‘houdende wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 juli 2016 houdende de uitvoering van artikel 15 van de ordonnantie van 4 september 2008 betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling op het vlak van de tewerkstelling, van artikels 24 en 26 van de ordonnantie van 4 september 2008 ter bevordering van diversiteit en ter bestrijding van discriminatie in het Brussels gewestelijk openbaar ambt en van het artikel 214 van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse huisvestingscode’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 8 maart 2018. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 16 maart 2018.

*

Le 14 février 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de la Mobilité et des Travaux publics à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale ‘relatif à la modification de l'arrêté de la Région de Bruxelles-Capitale du 14 juillet 2016 portant exécution de l'article 15 de l'ordonnance du 4 septembre 2008 relative à la lutte contre la discrimination et à l'égalité de traitement en matière d'emploi, des articles 24 et 26 de l'ordonnance du 4 septembre 2008 visant à promouvoir la diversité et à lutter contre la discrimination dans la fonction publique régionale bruxelloise et de l'article 214 de l'ordonnance du 17 juillet 2003 portant le Code bruxellois du Logement’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 8 mars 2018. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, conseiller, président, Chantal BAMPS et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 16 mars 2018.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering strekt ertoe om in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 juli 2016 ‘houdende de uitvoering van artikel 15 van de ordonnantie van 4 september 2008 betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling op het vlak van de tewerkstelling, van artikels 24 en 26 van de ordonnantie van 4 september 2008 ter bevordering van diversiteit en ter bestrijding van discriminatie in het Brussels gewestelijk openbaar ambt en van het artikel 214 van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse huisvestingscode’ de verwijzingen naar specifieke onderdelen van de ordonnantie van 4 september 2008 ‘ter bevordering van diversiteit en ter bestrijding van discriminatie in het Brussels gewestelijk openbaar ambt’ te vervangen door een verwijzing naar “alle gewestelijke reglementaire bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling”.¹

2.1. Het ontwerp wijst het “Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen” (het Instituut) aan als instelling die in rechte kan optreden respectievelijk als instelling die optreedt als verzoeningsdienst, “in overeenstemming met alle gewestelijke reglementaire bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling”.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, neemt aan dat de stellers bedoelen te verwijzen naar de bepalingen “betreffende de gelijke behandeling en de strijd tegen discriminatie”², en neemt aan dat de verwijzing naar “reglementaire bepalingen” niet moet worden begrepen als een verwijzing die beperkt is tot regels die uitgevaardigd zijn door de uitvoerende macht, maar eveneens als een verwijzing naar ordonnanties van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

2.2. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen is opgericht bij de wet van 16 december 2002 ‘houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen’. Overeenkomstig artikel 2 van deze wet wordt het instituut opgericht bij “de minister die belast is met het beleid van gelijkheid van vrouwen en mannen”, heeft het instituut rechtspersoonlijkheid en is “[d]e wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut [...] van toepassing op het Instituut behoudens afwijkingen die door deze wet worden gesteld”.

¹ Daarbij kan vastgesteld worden dat de stellers van het ontwerp nalaten het opschrift van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 juli 2016 aan deze wijziging aan te passen.

² De letterlijke bewoording van de ontworpen tekst, zeker in de Franse tekst van het ontwerp, verwijst evenwel naar de bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de strijd tegen de gelijke behandeling. Vgl. het opschrift van de ordonnantie van 4 september 2008 ‘ter bevordering van diversiteit en ter bestrijding van discriminatie in het Brussels gewestelijk openbaar ambt’ en van de ordonnantie van 5 oktober 2017 ‘ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling’. Gelijkaardige bewoordingen als in het ontwerp kunnen worden teruggevonden in het Nederlandse opschrift van de ordonnantie van 4 september 2008 ‘betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling op het vlak van de tewerkstelling’, waarvan de Franse versie echter wel accuraat is.

Het Instituut is bijgevolg een instelling van de federale overheid.³ Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kan niet eenzijdig opdrachten toekennen aan instellingen die tot een andere overheid behoren.

In de aanhef van het te wijzigen besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 juli 2016 wordt weliswaar verwezen naar een “samenwerkingsprotocol gesloten op 1 oktober 2015 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen”. De wettelijke bevoegdheden van het Instituut kunnen evenwel niet worden uitgebreid door het sluiten van een samenwerkingsprotocol met het Instituut zelf en op een wijze waarin de wet van 16 december 2002 niet voorziet.

In zijn advies 59.552/2/V van 12 september 2016⁴, heeft de Raad van State erop gewezen dat de ordonnantiegever pas een taak zal kunnen toewijzen aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, dat opgericht is bij de wet van 16 december 2002, wanneer dat instituut “geïnterfederaliseerd” zal zijn. Het komt niet aan de ordonnantiegever toe om het takenpakket van het Instituut, bepaald in artikel 4, 6°, van de wet van 16 december 2002, eenzijdig uit te breiden. Hiertoe is integendeel een voorafgaand samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ met de federale overheid vereist.⁵

2.3. De algemene verwijzing naar de “gewestelijke reglementaire bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling”, kan in de eerste plaats worden geacht een verwijzing te bevatten naar de ordonnantie van 4 september 2008 ‘ter bevordering van diversiteit en ter bestrijding van discriminatie in het Brussels gewestelijk openbaar ambt’ waarnaar de huidige artikelen 2 en 3 van het besluit van 14 juli 2016 verwijzen.

De artikelen 24, § 1, en 26, § 1, van deze ordonnantie van 4 september 2008 machtigen de Regering om één of meer organen aan te wijzen die in rechte kunnen optreden of als verzoeningsdienst kunnen optreden in het kader van deze ordonnantie.

Gelet op hetgeen *sub* 2.2 werd opgemerkt met betrekking tot de bevoegdheden van het Instituut, kunnen deze machtigingen evenwel niet worden geacht een rechtsgrond te bieden voor het aanwijzen van het Instituut voor het vervullen van deze (gewestelijke) taken.

³ Artikel 6 van de wet van 16 december 2002 bepaalt enkel dat het “Instituut [...] het advies [kan] inwinnen van de Gemeenschappen, de Gewesten, de provinciale en de lokale overheden en van elke andere openbare instelling als dit nuttig is voor de uitvoering van zijn opdracht”, terwijl artikel 9 van de wet luidt: “De Koning bepaalt het organiek statuut van het Instituut bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Dit statuut bepaalt onder andere: 1° de structuur van het Instituut, zodat de verschillende taken, zoals bedoeld in de artikelen 4 en 5, optimaal georganiseerd kunnen worden en de medewerking van de Gemeenschappen en Gewesten mogelijk is; [...]”.

⁴ Adv.RvS 59.552/2/V van 12 september 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 5 oktober 2017 ‘ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling’, *Parl.St.* Br.Parl. 2016-17, nr. A-501/1.

⁵ Zie ook adv. RvS 44.742/4 van 9 juli 2008 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 12 december 2008 ‘relatif à la lutte contre certaines formes de discrimination’, *Parl.St.* Fr.Parl. 2008-09, nr. 601/001 en adv. RvS 53.982/2/V van 12 september 2013 over het voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 5 december 2013 ‘modifiant le décret du 12 décembre 2008 relatif à la lutte contre certaines formes de discrimination’, *Parl.St.* Fr.Parl. 2013-14, nr. 561/001.

2.4.1. Daarnaast moet onder de algemene verwijzing naar de “reglementaire bepalingen” ook een verwijzing worden begrepen naar de ordonnantie van 5 oktober 2017 ‘ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling’. Deze ordonnantie, die in het eerste lid van de aanhef wordt vermeld, vormt immers de aanleiding voor het ontwerp.

Dit laatste blijkt uit de nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, gevoegd bij het ontwerp. In deze nota wordt gesteld: “Op voordracht van de Staatssecretaris belast met gelijke kansen werd op 5 oktober 2017 de ordonnantie ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling aangenomen (ofwel de ordonnantie ‘goederen en diensten’). Het optreden in rechte of als verzoeningsdienst voor wat betreft deze ordonnantie maakt nog geen deel uit van de opdracht van het Instituut, aangezien dit nog niet is opgenomen in het besluit dat de opdrachten bepaalt”. In dezelfde nota wordt uiteengezet waarom is gekozen om de verwijzing naar de bepalingen van de betrokken ordonnantie van 4 september 2008 te vervangen door een algemene omschrijving, eerder dan om een verwijzing naar de betrokken bepalingen van de ordonnantie van 5 oktober 2017 toe te voegen: “Om dit juridisch te verankeren, wordt voorgesteld het besluit van 14 juli 2016 te wijzigen en te bepalen dat het Instituut aangewezen wordt als de instelling die in rechte of als verzoeningsdienst kan optreden in overeenstemming met alle gewestelijke reglementaire bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling. Door deze formulering wordt er gegarandeerd dat het Instituut voortaan voor iedere reglementaire bepaling in dit domein in rechte kan optreden, waaronder voor de ordonnantie ‘goederen en diensten’”.

2.4.2. De ordonnantie van 5 oktober 2017 bevat geen specifieke rechtsgrond om een instelling aan te wijzen die in rechte kan optreden of die kan optreden als verzoeningsdienst.

De opdracht aan de regering in artikel 29 van de ordonnantie van 5 oktober 2017 om een of meerdere organen aan te wijzen met als opdracht het bevorderen van de gelijke behandeling van alle personen, heeft enkel betrekking op organen die bevoegd zijn om “1° bijstand te verlenen aan de slachtoffers van discriminatie, door hen bij de beroepsprocedures te begeleiden; 2° rapporten op te stellen, onderzoeken uit te voeren en aanbevelingen te doen met betrekking tot alle aspecten in verband met discriminatie”. Deze bevoegdheden stemmen niet overeen met de taak als “instelling die in rechte kan optreden” in het te wijzigen artikel 2 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 juli 2016 of met de omschrijving als “verzoeningsdienst” in het te wijzigen artikel 3 van datzelfde besluit. Het verlenen van bijstand en de begeleiding bij “beroepsprocedures” stemt immers niet volledig overeen met het (door het orgaan zelf) optreden in rechte. Het organiseren van een verzoening is niet uitdrukkelijk vermeld in artikel 29 van de ordonnantie van 5 oktober 2017 en is dermate specifiek dat deze taak niet kan worden ingepast in de algemene taakomschrijving van de in artikel 29 bedoelde organen.

Wat betreft de aanwijzing van het Instituut als orgaan dat in rechte kan optreden, bepaalt artikel 27 van de ordonnantie van 5 oktober 2017 wel uitdrukkelijk dat het Instituut in rechte kan optreden in de rechtsgeschillen waartoe de toepassing van de ordonnantie aanleiding kan geven.

2.4.3. Los van de vaststelling dat de in artikel 27 van de ordonnantie opgenomen aanwijzing van het Instituut niet in overeenstemming is met de *sub* 2.2 uiteengezette

bevoegdheidsrechtelijke beginselen, moet vastgesteld worden dat de uitbreiding, in artikel 2 van het besluit van 14 juli 2016, van de taak van het Instituut om in rechte te kunnen optreden, tot de ordonnantie van 5 oktober 2017 niets zou toevoegen aan hetgeen in artikel 27 van de ordonnantie van 5 oktober 2017 vervat ligt.

Voor de uitbreiding, in artikel 3 van het besluit van 14 juli 2016, van de taak van het Instituut om als verzoeningsdienst op te treden, tot de ordonnantie van 5 oktober 2017, is er, onverminderd de genoemde bevoegdheidsrechtelijke bezwaren, in ieder geval geen rechtsgrond voorhanden.

2.5. Tot slot kan de omschrijving “alle gewestelijke reglementaire bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling” ook andere regels omvatten dan de boven vermelde ordonnanties van 4 september 2008 en van 5 oktober 2017 (zie *sub* 2.4.1).

Het kan gaan om bepaalde (algemene of sectorale) regelgeving die reeds bestaat. Daarnaast kan de omschrijving ook nog tot stand te komen regelgeving omvatten. Dat laatste blijkt zelfs tot de doelstellingen van het ontwerp te behoren, aangezien de gemachtigde hieromtrent verklaarde:

“Tijdens de voorbereiding daarvan leek het ons bovendien opportuun de opdracht ruim en algemeen te omschrijven, zodat de besluiten niet iedere keer moeten gewijzigd worden telkens wanneer er een nieuwe wettekst tot stand komt met betrekking tot antidiscriminatie. Dat zou maar weinig efficiënt zijn. Het is namelijk zo dat wij op dit moment werken aan een aantal nieuwe ordonnanties waarvoor wij de opdracht ook aan UNIA en het Instituut willen toevertrouwen.”

Onverminderd de vaststelling *sub* 2.2 dat voorafgaand aan de bedoelde toekomstige ordonnanties een samenwerkingsakkoord vereist is, moet vastgesteld worden dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het Instituut slechts zou kunnen aanwijzen “als instelling die in rechte kan optreden” en “als verzoeningsdienst” in de mate zij daartoe uitdrukkelijk bij ordonnantie zou worden gemachtigd. Aangezien enerzijds het noodzakelijke samenwerkingsakkoord ontbreekt, en anderzijds niet vaststaat dat dergelijke machtigingen bestaan voor de andere regelingen die onder de omschrijving “alle gewestelijke reglementaire bepalingen betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling” vallen, moet dan ook opgemerkt worden dat er voor het ontwerp in die zin geen rechtsgrond voorhanden is.

2.6. Gelet op hetgeen hierboven is vastgesteld, kan het ontwerp geen doorgang vinden.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

1. Le projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles Capitale soumis pour avis a pour objet de remplacer, dans l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 14 juillet 2016 'portant exécution de l'article 15 de l'ordonnance du 4 septembre 2008 relative à la lutte contre la discrimination et à l'égalité de traitement en matière d'emploi, des articles 24 et 26 de l'ordonnance du 4 septembre 2008 visant à promouvoir la diversité et à lutter contre la discrimination dans la fonction publique régionale bruxelloise et de l'article 214 de l'ordonnance du 17 juillet 2003 portant le Code bruxellois du Logement', les références à des divisions spécifiques de l'ordonnance du 4 septembre 2008 'visant à promouvoir la diversité et à lutter contre la discrimination dans la fonction publique régionale bruxelloise' par une référence à « toutes les dispositions réglementaires régionales relatives à la lutte contre la discrimination et le [lire : au] traitement équitable »¹.

2.1. Le projet désigne l'« Institut pour l'égalité des femmes et des hommes » (l'Institut) comme organe pouvant ester en justice, respectivement comme organe agissant en tant que service de conciliation, « conformément à toutes les dispositions réglementaires régionales relatives à la lutte contre la discrimination et le [lire : au] traitement équitable ».

Le Conseil d'État, section de législation, présume que les auteurs entendent viser les dispositions « relatives au traitement équitable et à la lutte contre la discrimination »², et que la référence aux « dispositions réglementaires » ne doit pas s'entendre comme une référence se limitant aux règles édictées par le pouvoir exécutif, mais aussi comme une référence aux ordonnances de la Région de Bruxelles-Capitale.

2.2. L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes a été créé par la loi du 16 décembre 2002 'portant création de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes'. Conformément à l'article 2 de cette loi, l'Institut est créé auprès « du/de la ministre chargé(e) de la politique d'égalité des femmes et des hommes », il est doté de la personnalité juridique et la « loi [du] 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public s'applique à l'Institut, sauf dérogations apportées par la présente loi ».

L'Institut est par conséquent un organe de l'autorité fédérale³. La Région de Bruxelles-Capitale ne peut pas confier unilatéralement des missions à des institutions qui relèvent de la compétence d'une autre autorité.

¹ À cet égard, on peut constater que les auteurs du projet négligent d'adapter l'intitulé de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 14 juillet 2016 en fonction de cette modification.

² Le libellé du texte en projet, certainement dans le texte français, vise cependant les dispositions relatives à la lutte contre la discrimination et à la lutte contre le traitement équitable. Comparer l'intitulé de l'ordonnance du 4 septembre 2008 'visant à promouvoir la diversité et à lutter contre la discrimination dans la fonction publique régionale bruxelloise' et celui de l'ordonnance du 5 octobre 2017 'tendant à lutter contre certaines formes de discriminations et à promouvoir l'égalité de traitement'. Des formulations semblables à celle du projet figurent dans l'intitulé néerlandais de l'ordonnance du 4 septembre 2008 'betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling op het vlak van de tewerkstelling', dont la version française est toutefois exacte.

³ L'article 6 de la loi du 16 décembre 2002 dispose seulement que l'« Institut peut demander l'avis des Communautés, des Régions, des autorités provinciales et locales ainsi que de tout autre organisme public, si cela s'avère utile à l'exécution de sa mission », tandis que l'article 9 de la loi s'énonce comme suit : « Le Roi fixe, par

en charge de l'égalité des chances, une ordonnance visant à lutter contre certaines formes de discrimination et visant à promouvoir le traitement équitable (ou l'ordonnance relative « aux biens et aux services ») a été adoptée par le Parlement le 5 octobre 2017. Ester en justice ou agir en tant que service de conciliation en ce qui concerne cette ordonnance ne fait pas encore partie de la mission de l'Institut, étant donné que ceci n'est pas encore introduit dans l'arrêté relatif aux missions ». Cette même note explique pourquoi il a été choisi de remplacer la référence aux dispositions de l'ordonnance concernée du 4 septembre 2008 par une description générale, plutôt que d'ajouter une référence aux dispositions concernées de l'ordonnance du 5 octobre 2017 : « Afin d'établir les bases juridiques, il est proposé de modifier l'arrêté du 14 juillet 2016 et de déterminer que l'Institut est désigné comme l'institution qui peut ester en justice ou qui peut agir comme service de conciliation conformément à toutes les dispositions réglementaires régionales relatives à la lutte contre la discrimination et le traitement équitable. Cette formulation garantit que l'Institut peut ester en justice pour chaque disposition réglementaire dans ce domaine, dont fait partie l'ordonnance relative 'aux biens et aux services' ».

2.4.2. L'ordonnance du 5 octobre 2017 ne contient pas de fondement juridique spécifique permettant de désigner un organe qui peut ester en justice ou faire office de service de conciliation.

La délégation donnée au gouvernement par l'article 29 de l'ordonnance du 5 octobre 2017 de désigner un ou plusieurs organismes dont la mission consiste à promouvoir l'égalité de traitement de toutes les personnes ne concerne que les organismes qui sont compétents pour « 1° l'aide aux victimes de discrimination en les accompagnant dans les procédures de recours; 2° la rédaction de rapports, d'études et de recommandations portant sur tous les aspects en rapport avec la discrimination ». Ces compétences ne correspondent pas à la mission d'« organe pouvant ester en justice » visée à l'article 2 à modifier de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 14 juillet 2016, ni à celle de « service de conciliation » mentionné à l'article 3 à modifier du même arrêté. L'aide et l'accompagnement dans les « procédures de recours » ne correspondent en effet pas complètement à la mission (de l'organe même) d'estimer en justice. L'organisation d'une conciliation n'est pas mentionnée expressément à l'article 29 de l'ordonnance du 5 octobre 2017 et est à ce point spécifique que cette mission ne peut s'inscrire dans la description générale des missions des organes visés à l'article 29.

En ce qui concerne la désignation de l'Institut comme organe pouvant ester en justice, l'article 27 de l'ordonnance du 5 octobre 2017 dispose par contre explicitement que l'Institut peut ester en justice dans les litiges auxquels l'application de l'ordonnance donnerait lieu.

2.4.3. Indépendamment du fait que la désignation de l'Institut, à l'article 27 de l'ordonnance, n'est pas conforme aux principes de répartition des compétences exposés au point 2.2, force est de constater que l'extension de la mission de l'Institut lui permettant d'estimer en justice à l'ordonnance du 5 octobre 2017, prévue à l'article 2 de l'arrêté du 14 juillet 2016, n'ajouterait rien à ce que dispose l'article 27 de l'ordonnance du 5 octobre 2017.

Sans préjudice des griefs précités en matière de répartition des compétences, il n'existe en tout cas pas de fondement juridique pour que l'article 3 de l'arrêté du 14 juillet 2016

étende à l'ordonnance du 5 octobre 2017, la mission de l'Institut lui permettant de faire office de service de conciliation.

2.5. Enfin, les termes « toutes les dispositions réglementaires régionales relatives à la lutte contre la discrimination et le [lire : au] traitement équitable » peuvent viser également d'autres règles que les ordonnances précitées des 4 septembre 2008 et 5 octobre 2017 (voir l'observation 2.4.1).

Il peut s'agir de certaines réglementations (générales ou sectorielles) existantes. Par ailleurs, ces termes peuvent viser aussi des réglementations devant encore être adoptées, ce qui s'avère même être l'un des objectifs poursuivis par le projet, étant donné que le délégué a déclaré à ce sujet :

« Tijdens de voorbereiding daarvan leek het ons bovendien opportuun de opdracht ruim en algemeen te omschrijven, zodat de besluiten niet iedere keer moeten gewijzigd worden telkens wanneer er een nieuwe wettekst tot stand komt met betrekking tot antidiscriminatie. Dat zou maar weinig efficiënt zijn. Het is namelijk zo dat wij op dit moment werken aan een aantal nieuwe ordonnances waarvoor wij de opdracht ook aan UNIA en het Instituut willen toevertrouwen ».

Sans préjudice de la constatation faite au point 2.2 selon laquelle un accord de coopération s'impose préalablement à l'adoption des ordonnances futures visées, il est à noter que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale ne pourrait désigner l'Institut « comme organe pouvant ester en justice » et « comme service de conciliation » que dans la mesure où il y aurait été explicitement habilité par ordonnance. Étant donné, d'une part, que l'accord de coopération requis fait défaut et, d'autre part, qu'il n'est pas certain que de telles habilitations existent pour les autres réglementations s'inscrivent dans la définition « toutes les dispositions réglementaires régionales relatives à la lutte contre la discrimination et le [lire : au] traitement équitable », il convient d'observer que le projet est dépourvu de fondement juridique en ce sens.

2.6. Compte tenu des observations formulées ci-dessus, le projet ne peut se concrétiser.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Wilfried VAN VAERENBERGH